

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/6/2026
Identifikačné číslo spisu:	2315211097
Dátum vydania rozhodnutia:	01.07.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:2315211097.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne MACH TRADE, spol. s r. o., so sídlom Niklová ul., 926 01 Sered', IČO: 31 347 011, zastúpenej Advokátska kancelária Nagy&Zachveja s.r.o., so sídlom Štúrova 11, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 868 272, proti žalovanej SLOVENSKÉ CUKROVARY, s.r.o., so sídlom Cukrovarská 726, 926 01 Sered', IČO: 31 568 386, zastúpenej JUDr. Miroslav Červenka, advokát, so sídlom M. R. Štefánika 72, 962 12 Detva, o zaplatenie 92.263, 68 Eur s príslušenstvom, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu Krajským súdom v Trnave, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie a rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave podľa ust. § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) postúpil spor Krajskému súdu v Bratislave ako súdu príslušnému na konanie a rozhodovanie o odvolaní, podanom proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 8Cb/29/2015-552 zo 14. marca 2023. V odôvodnení uviedol, že Okresný súd Galanta predložil spor na rozhodnutie o podanom odvolaní Krajskému súdu v Trnave, ktorý uviedol, že z obsahu žaloby je zrejmé, že sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplatenia odplaty za užívanie vecného bremena, ktoré spočíva v povinnosti žalobkyni umožniť žalovanej prechod cez svoje pozemky. Toto vecné bremeno bolo zriadené na základe § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) písomnou Zmluvou o zriadení vecného bremena zo dňa 02.12.1996 (ďalej aj „zmluva“). Medzi stranami tak vznikol právny záväzkový vzťah podľa § 489 OZ. Ďalej poukázal na to, že obidve strany sú obchodnými spoločnosťami zapísanými v obchodnom registri, a teda podnikateľmi v zmysle § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej aj „OBZ“). Zo spisového materiálu vyplýva, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol zmluvou, súvisí s ich podnikateľskou činnosťou, keďže ide o užívanie pozemkov v rámci areálu, v ktorom vykonávajú svoju podnikateľskú činnosť. S poukazom na uvedené bol Krajský súd v Trnave toho názoru, že na dokončenie odvolacieho konania v prejednávanej spore obchodnoprávnej agendy je kauzálny príslušný Krajský súd v Bratislave, a nie Krajský súd v Trnave, ktorý na túto agendu nie je špecializovaný.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „predkladajúci súd“) s postúpením sporu nesúhlasil a vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd“) na rozhodnutie sporu o príslušnosť. Poukázal na to, že žalobkyňa svoj nárok vyvodzovala výlučne zo zmluvy. Z obsahu listinného dôkazného materiálu v spise však nevyplýva, že by medzi žalobkyňou a žalovanou došlo k uzavretiu zmluvy. Žalobkyňa so žalovanou neuzavrela ani osobitnú zmluvu o zriadení vecného bremena, v ktorej by žalovaná vystupovala ako oprávnený subjekt z vecného bremena s povinnosťou poskytovať primeranú odplatu. Sporným v konaní nebolo, že žalovaná právo prechodu cez pozemky dlhodobo využívala za účelom prístupu k nehnuteľnostiam, v ktorých dochádza k výkonu jej podnikateľskej činnosti, ale to, že za užívanie práva prechodu neuhrádza žiadnu odplatu. Užívanie nehnuteľnosti, ktoré spočíva v práve prechodu cez pozemky zakladá bezdôvodné obohatenie na úkor žalobkyne, a to plnením bez právneho dôvodu. Žalovaná sa bezdôvodne obohacuje tým, že užíva cestné komunikácie nachádzajúce sa na parcelách žalobkyne bez toho, aby jej za toto plnenie poskytla protihodnotu.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu o funkčnú príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 34 ods. 1 CSP, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

5. Podľa § 34 ods. 2 CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa: a) § 22 písm. f) a h) a § 23 písm. f) a h) je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici; b) § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave; c) § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

6. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

7. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

9. Podľa § 3 ods. 8 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) sídlom Krajského súdu v Bratislave je mesto Bratislava; jeho obvod tvoria obvody a) mestských súdov podľa § 2 ods. 1 až 4 zákona č. 371/2004, b) Okresného súdu Malacky, c) Okresného súdu Pezinok.

10. Najvyšší súd poukazuje na to, že pre rozhodnutie predmetného sporu o funkčnú príslušnosť bolo potrebné sa zaoberať najskôr otázkou povahy sporu, t. j. či sa jedná o spor obchodnoprávny, alebo o spor občianskoprávny ako sa domnieva predkladajúci súd. Žalobkyňa sa svojou žalobou domáhala určenia výšky primeranej odplaty za užívanie práva prechodu žalovanou cez jej pozemky. Povinnosť na platenie primeranej odplaty žalovanej nevyplývala zo žiadneho zmluvného vzťahu, nakoľko medzi sporovými stranami nedošlo k uzavretiu zmluvy. Predmetná vec sa týka ochrany vlastníckeho práva, a nie plnenia z podnikateľskej činnosti účastníkov. Podľa § 126 ods. 1 OZ vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje. Keďže strany sporu sú podnikateľmi, avšak nemajú medzi sebou uzavretú zmluvu, z ktorej by vyplývali vzájomné práva a povinnosti (teda

nejde o odplatný podnikateľský vzťah), vzniká bezdôvodné obohatenie, pri ktorom nie je rozhodujúce, aké postavenie majú subjekty práva (či sú alebo nie sú podnikateľmi), ale rozhodujúce je, či niektorému z nich vzniká majetkový prospech na úkor druhého subjektu. Nedochádza tak k porušeniu povinností uložených zmluvou alebo OBZ. Zodpovednosť žalovanej treba posudzovať podľa všeobecnej úpravy bezdôvodného obohatenia § 451 ods. 1 OZ. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny závisí predovšetkým od právnej povahy strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Určujúcim je v tomto prípade ustanovenie § 261 OBZ, obsahujúce vymedzenie obchodných záväzkových vzťahov. V danom prípade žalobkyňa a žalovaná zodpovedajú definícii podnikateľa v zmysle § 2 ods. 2 OBZ. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 OBZ je však zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Z hľadiska obchodného záväzkového vzťahu, by muselo ísť na strane podnikateľa o výkon podnikateľskej činnosti. Uvedená požiadavka musí byť splnená pri vzniku záväzkového vzťahu, pretože v opačnom prípade nepôjde o obchodnoprávny vzťah. Z ustanovenia § 489 OZ vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, a to najmä zo zmlúv, ale aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia, alebo z iných skutočností uvedených v zákone (obdobne v 5Ndc/18/2024).

11. Na základe vyššie uvedeného dospel Najvyšší súd k záveru, že daný záväzkový vzťah strán síce spĺňa predpoklady pre vznik obchodnoprávneho vzťahu z hľadiska účastníkov konania tohto vzťahu, avšak nespĺňa predpoklady pre vznik obchodnoprávneho vzťahu vzhľadom na jeho predmet. Na predmetný právny vzťah nemožno aplikovať ustanovenia OBZ, pretože predmet daného sporu nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 ods. 6 a § 262 OBZ a nejde o žiadnu vec obchodnoprávnej agendy.

12. Keďže predmetný spor má charakter občianskoprávny, a nie obchodnoprávny, nie je na jeho prejednanie daná funkčná príslušnosť Krajského súdu v Bratislave podľa § 34 ods. 2 písm. b) v spojení s § 22 písm. g) CSP.

13. Funkčnú príslušnosť súdu na konanie o odvolaní žalobkyne je preto potrebné určiť podľa § 34 ods. 1 CSP, podľa ktorého o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Okresný súd Galanta má podľa § 3 ods. 7 písm. b) zákona č. 371/2004 Z. z. sídlo v obvode Krajského súdu v Trnave.

14. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd uzaviera, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu je dôvodný a na konanie a rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo 14. marca 2023, je funkčne príslušný Krajský súd v Trnave.

15. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.